

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЕРВОМАЙСЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
(ППФК)

**Циклова комісія соціально-гуманітарних, психолого-педагогічних та
обліково-економічних дисциплін**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о.директора ППФК

від 01.09.2025 № 88

ПЕДАГОГІКА

Програма навчальної дисципліни

підготовки	<i>фахових молодших бакалаврів</i>
галузі знань	<i>A Освіта</i>
спеціальності	<i>A5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)</i>
спеціалізації	<i>A5.39 Цифрові технології</i>
освітньо-професійної програми	<i>Професійна освіта (Цифрові технології) (зі змінами, 2025)</i>
код ОК в ОПП	ОК 12

Програма навчальної дисципліни *«Педагогіка»* освітньо-професійної програми *«Професійна освіта (Цифрові технології)»* (зі змінами, 025) для спеціальності *A5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)*, спеціалізація *A5.39 Цифрові технології*, для здобувачів освіти I курсу денної форми навчання.

Розробник: *Овчаренко Тетяна Дмитрівна*, викладач психолого-педагогічних дисциплін, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Програма розглянута і схвалена на засіданні циклової комісії соціально-гуманітарних, психолого-педагогічних та обліково-економічних дисциплін 29.08.2025, протокол № 1, та рекомендована до затвердження рішенням методичної ради від 29.08.2025, протокол № 1.

1. Опис навчальної дисципліни(освітнього компоненту)

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
Форма навчання	денна	
Рік підготовки	I (перший)	
Семестр	1-й	2-й
Мова навчання	українська	
Статус дисципліни	обов'язкова	
Інформаційний обсяг навчальної дисципліни		
Кількість кредитів ECTS	5	
Загальна кількість годин, в т.ч.:	150	
– аудиторних	86	
– самостійної роботи здобувачів освіти	34	
– підготовка до екзамену	30	
Модулів	2	
Змістових модулів	4	
Лекції	36	28
Семінарські	4	–
Практичні	6	12
Лабораторні	-	
Самостійна робота	20	14
Підготовка до екзамену	–	30
Вид контролю	екзамен	

2. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка» є формування та розвиток особистості через виховання, навчання та освіти.

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка» є формування у здобувачів освіти уявлення про навчання і виховання як цілісну педагогічну систему, в якій відбувається рух освітніх технологій та реалізуються усі функції управління педагогічним процесом.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Педагогіка» є:

- ознайомлення здобувачів освіти з педагогікою як наукою, навчальною дисципліною і предметом професійної діяльності;
- усвідомлення національної спрямованості навчання і виховання у закладах освіти України;
- формування у здобувачів освіти системи знань про основні категорії педагогіки, їх діалектичний зв'язок в реалізації комплексного підходу до процесу навчання і виховання учнів;
- ознайомлення з методологічними основами педагогіки і методами наукового дослідження;
- формування загальної уяви про сутність, принципи, форми, методи виховання, навчання;
- формування знань про особливості педагогічної праці, роль викладача, майстра виробничого навчання в освітньому процесі, його особистісних якостей, здібностей;
- оволодіння закономірностями виникнення і розвитку педагогічних ідей у системі світової культури;
- формування потреби у постійній, неперервній самоосвіті і удосконаленні своєї педагогічної майстерності.

Передумови вивчення навчальної дисципліни. Для вивчення дисципліни «Педагогіка» необхідними є знання, отримані здобувачами освіти під час вивчення із дисциплін «Вступ до фаху», «Психологія», «Історія України».

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Компетентності	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності ЗК8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
Спеціальні компетентності (СК)	СК1 Здатність застосовувати освітні теорії та методології в педагогічній діяльності СК2 Здатність планувати організувати освітній процес у демократичному стилі, готовність педагогічно, психологічно й методично грамотно організувати свою професійну діяльність. СК4 Здатність створювати розвиваюче освітнє середовище, забезпечувати сприятливий морально-психологічний клімат навчально-виробничої діяльності та високий рівень культури її організації.

	<p>СК5 Здатність застосовувати інноваційні педагогічні та цифрові технології, інформаційне та програмне забезпечення для вирішення професійних завдань у галузях освіти та цифрових технологій.</p> <p>СК13 Здатність організувати освітній процес для осіб з особливими освітніми потребами</p>
<p>Зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (РН)</p>	
<p>РН6 Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук відповідно до спеціалізації на рівні, необхідному для організації навчально-виробничої діяльності.</p> <p>РН7 Застосовувати сучасні дидактичні та методичні засади організації навчально-виробничої діяльності і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.</p> <p>РН8 Добирати та застосовувати методики психолого-педагогічного діагностування здобувачів освіти, а також застосовувати отримані результати.</p> <p>РН9 Застосовувати мотиваційні засоби до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти</p>	

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Педагогіка” здобувач освіти повинен:

знати:

- загальні засади основ педагогіки;
- сутність і закономірності розвитку особистості;
- теоретичні основи навчання, освіти і виховання;
- основи управління та керівництва освітнім процесом у закладі професійної (професійно-технічної) освіти;
- сутність педагогічної діяльності провідних педагогів минулого, основні тенденції розвитку педагогічних ідей в сучасних умовах;

вміти:

- визначати мету і планувати основні заходи щодо здійснення освітнього процесу процесу;
- володіти формами і методами навчально-пізнавальної та виховної діяльності в учнівському колективі;
- знати і забезпечувати єдність педагогічного впливу та саморозвитку особистості;
- володіти умінням використовувати досягнення передового педагогічного досвіду;
- використовувати усі механізми впливу на учнів: учнівського самоврядування, батьків, позаучилищних установ, громадськості,
- користуватися науковою термінологією;
- працювати з усіма доступними джерелами знань, вміти самостійно здобувати інформацію за темами розділу, самостійно працювати з додатковою літературою, складати конспект, тези, готувати реферати, доповіді, брати участь у дискусіях, семінарах.

Формат навчання

Навчання здійснюється у дистанційному форматі з використанням платформи Google Workspace for Education за допомогою основних інструментів Google:

Google Клас — для розміщення навчальних матеріалів, завдань і тестів, забезпечення зворотного зв'язку;

Google Meet — для проведення лекцій, семінарів, консультацій у режимі реального часу;

Google Документи, Презентації — для виконання індивідуальних і групових завдань, спільних проєктів; підготовки навчальних матеріалів;

Google Форми — для оцінювання знань (тести), проведення опитувань.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		лекцій	прак- тичних	семінар- ських	сам. роб.
МОДУЛЬ 1 (1-й семестр)					
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки					
<i>Тема 1. Предмет і завдання педагогіки</i>					
<i>1.1. Педагогіка як наука про виховання</i>	2	2	-	-	-
<i>1.2. Структура педагогіки</i>	2	2	-	-	-
<i>Тема 2. Історія педагогіки</i>	6	2	-	2	2
<i>Тема 3. Розвиток, виховання і формування особистості</i>	4	2	-	-	2
<i>Тема 4. Логіка і методика науково-педагогічного дослідження</i>	4	2	2	-	-
<i>Тема 5. Педагогічна професія. Майстер виробничого навчання — педагог професійної школи</i>	4	2	-	-	2
Разом за ЗМ 1	22	12	2	2	6
<i>Тематичне оцінювання</i>					
Змістовий модуль 2. Дидактика					
<i>Тема 1. Суть процесу навчання</i>	4	2	-	-	2
<i>Тема 2. Зміст освіти в закладах професійної (професійно-технічної) освіти</i>	4	2	2	-	-
<i>Тема 3. Закономірності та принципи навчання</i>	4	2	-	-	2
<i>Тема 4. Методи і засоби навчання</i>					
<i>4.1. Поняття про методи навчання. Характеристика методів навчання за способом організації навчально-пізнавальної діяльності</i>	4	2	-	-	2
<i>4.2. Характеристика методів стимулювання та контролю навчально-пізнавальної діяльності</i>	4	2		-	2
<i>4.3. Засоби навчання</i>	4	2	2	-	-
<i>Тема 5. Форми організації навчання</i>					
<i>5.1. Поняття форми організації навчання</i>	4	2	-	-	2
<i>5.2. Типи уроків та їх структура</i>	2	2	-	-	-
<i>5.3. Сучасні технології навчання</i>	2	2	-	-	-
<i>Тема 6. Педагогічне проектування. Аналіз уроку</i>	6	2	2	-	2
<i>Тема 7. Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів</i>	6	2	-	2	2
<i>Підсумкове заняття за змістовим модулем 2 «Дидактика»</i>	2	2	-	-	-
<i>Тематичне оцінювання</i>					
Разом за ЗМ 2	46	24	6	2	14
Разом за 1-й семестр	68	36	8	4	20

МОДУЛЬ 2 (2-й семестр)					
Змістовий модуль 3. Теорія виховання					
<i>Тема 1. Суть процесу виховання</i>	4	2	-	-	2
<i>Тема 2. Основні закономірності і принципи виховання</i>	2	2	-	-	-
<i>Тема 3. Основні напрями виховання</i>					
<i>3.1. Національно-патріотичне виховання. Розумове виховання</i>	2	2	-	-	-
<i>3.2. Правове виховання учнів ЗП(ПТ)О. Статеве виховання</i>	4	2	-	-	2
<i>3.3. Трудове виховання. Економічне виховання</i>	6	2	2	-	2
<i>Тема 4. Загальні методи виховання</i>	6	2	2	-	2
<i>Тема 5. Організаційні форми виховної роботи</i>	6	2	2	-	2
<i>Тема 6. Місце і роль колективу і сім'ї в процесі виховання</i>	4	2	2	-	-
<i>Підсумкове заняття за змістовим модулем 3 «Теорія виховання»</i>	2	2	-	-	-
Разом за ЗМ 3	36	18	8	-	10
<i>Тематичне оцінювання</i>					
Змістовий модуль 4. Основи педагогічної майстерності і педагогічного управління в системі професійної(професійно-технічної) освіти					
<i>Тема 1. Педагогічна майстерність майстра виробничого навчання, її зміст, шляхи становлення і реалізації. Педагогічне спілкування</i>	6	2	2	-	2
<i>Тема 2. Загальні основи управління професійною (професійно-технічною) освітою Керівництво освітнім процесом у ЗП(ПТ)О</i>	2	2	-	-	-
<i>Тема 3. Методична робота</i>	2	-	-	-	2
<i>3.1. Сутність, форми методичної роботи</i>	2	2	-	-	-
<i>3.2. Планування роботи в ЗП(ПТ)О</i>	2	2	-	-	-
<i>Підсумково-узагальнююче заняття</i>	2	2	-	-	-
<i>Тематичне оцінювання</i>					
Разом за ЗМ 4	16	10	2	-	4
Разом за 4-й семестр	52	28	10	-	14
Підготовка до екзамену	30	-	-	-	30
Усього:	150	64	18	4	64

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки

Тема 1. Предмет і завдання педагогіки

Педагогіка як наука про виховання. Завдання і основні етапи розвитку педагогіки: народна педагогіка, духовна педагогіка, світська педагогіка. Джерела педагогіки.

Предмет педагогіки, її основні категорії. Основні категорії педагогіки: виховання, освіта, навчання. Виховання в широкому соціальному розумінні, в широкому педагогічному розумінні, у вузькому педагогічному значенні, в гранично вузькому розумінні.

Структура педагогіки та її взаємозв'язок з іншими науками. Інклюзивна педагогіка. Завдання педагогіки. Педагогіка професійної школи, її предмет, завдання і місце в системі педагогічних наук. Категорії професійної педагогіки. Педагогіка як теоретична наука і мистецтво.

Здобувачі освіти **повинні знати**:

- категорії педагогіки;
- етапи розвитку педагогіки;
- завдання загальноосвітньої та професійної школи на сучасному етапі розвитку України.

Тема 2. Історія педагогіки

Педагогіка давнього світу. Виховання у первісному суспільстві. Рабовласницький лад та античні системи виховання. Розвиток школи виховання і педагогічних ідей у середньовічній Європі в епоху Відродження та Реформації. Становлення і розвиток зарубіжної педагогічної науки у XVII–XX ст. Педагогічна система Я.А. Коменського.

Історія української школи та педагогіки. Виховання, школа і педагогічна думка в Київській Русі. Освіта і педагогічна думка в період українського Відродження (XVI – перша половина XVII ст.). Типи шкіл. І. Федоров, Лаврентій Зизанія, Іван Вишенський, Мелетій Смотрицький.

Українська педагогіка другої половини XVII – кінець XVIII ст. Феофан Прокопович, Г. Сковорода.

Освіта і педагогічна думка в Україні першої половини XIX ст. Типи навчальних закладів. І.П. Котляревський, Т.Г. Шевченко.

Педагогічна система К.Д. Ушинського. Ідея народності у вихованні. Моральне виховання. Значення наочності у засвоєнні знань. Методика роботи вчителя.

Освіта і педагогічна думка в Україні в другій половині XIX – на початку XX ст. Класичні та реальні гімназії.

Освіта, шкільництво і педагогічна думка в Україні у XX ст. Педагогічна спадщина А.С. Макаренка, В.О. Сухомлинського.

Сучасний розвиток системи освіти в Україні. Закони України “Про освіту”, “Про професійну (професійно-технічну) освіту”, «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту». Система освіти в Україні. Професійна (професійно-технічна) освіта та тенденції її розвитку в Україні.

Семінарське заняття

Внесок корифеїв педагогічної думки в скарбницю української педагогіки.

Здобувачі освіти **повинні знати**:

- основні напрямки розвитку освіти в Україні
- принципи побудови і структуру освіти в Україні.

Здобувачі освіти **повинні вміти**:

- працювати з джерелами в пошуках необхідного матеріалу;
- працювати з документами, самостійно давати відповіді на питання:
- *Які основні завдання стоять перед освітою на сучасному етапі?*
- *Що можна запропонувати для покращення освіти в Україні?*

Тема 3. Розвиток, виховання і формування особистості

Педагогіка про формування особистості, її рушійних силах та закономірностях. Сутність понять: індивід, особистість, індивідуальність.

Види діяльності і форми спілкування учнів ЗП(ПТ)О. Поєднання навчання з виробничою працею — необхідна умова формування особистості.

Роль спадковості, середовища і виховання в розвитку людини, їх своєрідність і взаємообумовленість.

Характеристика вікових, статевих та індивідуальних особливостей підлітків, юнаків та дівчат. Їх урахування в процесі навчання і виховання учнів ЗП(ПТ)О. Інклюзивне навчання.

Здобувачі освіти **повинні знати**:

– необхідність вияву і обліку задатків і здібностей учнів у процесі організації навчання і виховання;

– залежність педагогічного впливу від віку учнів, статі і індивідуальних особливостей особистості.

Тема 4. Логіка і методика науково-педагогічного дослідження

Методи науково-педагогічного дослідження і практичного вивчення освітнього процесу в професійній школі.

Основні елементи педагогічного дослідження. Педагогічний експеримент, його сутність і види. Диференціація педагогіки на окремі наукові дисципліни і розширення області її дослідження.

Практичне заняття

Використання методів науково-педагогічних досліджень у педагогічній діяльності

Виконання вправ на формування вмій, проведення педагогічних досліджень.

Моделювання психолого-педагогічної характеристики учня на основі проведених досліджень.

Публічний виступ на тему: «Мої перші дослідження».

Здобувачі освіти **повинні знати**:

– основні методи педагогічних досліджень, їх переваги і недоліки;

– шляхи впровадження результатів досліджень.

Здобувачі освіти **повинні вміти**:

– застосовувати методи педагогічних досліджень при моделюванні психолого-педагогічної характеристики учня, для виявлення рівня підготовки учня, причин неуспішності.

Тема 5. Педагогічна професія. Майстер виробничого навчання — педагог професійної школи

Значення педагогічної професії та суспільні вимоги до підготовки викладача, майстра виробничого навчання. Педагогічні здібності та їх структура.

Майстер виробничого навчання – педагог професійної школи. Функції майстра в/н.

Роль педагогічної майстерності і авторитету в роботі майстра виробничого навчання.

Вимоги до майстра виробничого навчання та його обов'язки. Види діяльності.

Здобувачі освіти **повинні знати**:

– елементи структури педагогічної діяльності;

– функції майстра виробничого навчання;

– роль і значення педагогічної професії в суспільстві.

Здобувачі освіти **повинні вміти**:

– виділяти елементи структури педагогічної діяльності;

– вирішувати педагогічні ситуації в ролі майстра виробничого навчання.

Змістовий модуль 2. Дидактика (теорія освіти і навчання)

Тема 1. Суть процесу навчання

Поняття дидактики. Основні категорії дидактики: навчання, освіта, викладання, учіння, принципи, форми, методи і засоби навчання. Функції процесу навчання. Єдність освітньої, виховної та розвиваючої функцій. Їх практична реалізація на уроці через зміст, методи і організацію навчання. Різновиди навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемний, програмований. Структура процесу навчання, його двобічний характер. Компоненти процесу навчання: цільовий, операційно-дійовий, змістовий, контроль-регулюючий, оціночно-результативний, їх характеристика. Структура діяльності майстра виробничого навчання у навчальному процесі: планування, організація, стимулювання, поточний контроль, регулювання діяльності і аналіз її результатів. Структура процесу засвоєння: сприймання, розуміння, осмислення, узагальнення, застосування знань у різноманітних видах навчальної і практичної діяльності. Взаємозв'язок елементів засвоєння. Роль мотивації та емоцій у процесі засвоєння. Дидактичні системи та моделі навчання.

Здобувачі освіти **повинні знати**:

- сутність процесу навчання, його двобічний характер;
- структуру діяльності майстра виробничого навчання;
- структуру процесу засвоєння.

Здобувачі освіти **повинні вміти**:

– підтверджувати основні положення дидактики конкретними прикладами з досвіду навчального процесу.

Тема 2. Зміст освіти в закладах професійної (професійно-технічної) освіти

Загальна характеристика змісту освіти. Складові частини освіти: система знань, система загально-інтелектуальних і практичних навичок, вмінь, основні риси творчої діяльності, досвід ціннісного ставлення. Фактори, що визначають зміст освіти. Напрямки удосконалення змісту загальної і професійної освіти в Україні.

Зміст освіти в ЗП(ПТ)О. Поєднання загальної середньої освіти з професійною в ЗП(ПТ)О. Професійна освіта як засіб підготовки молоді до кваліфікованої праці. Міжпредметні і внутріпредметні зв'язки. Шляхи їх реалізації.

Концентричний і лінійний принципи побудови змісту освіти. Навчальні плани і програми. Педагогічні основи, принципи їх побудови, структура і зміст.

Підручники, навчальні посібники, вимоги до них.

Практичне заняття

Нормативні документи змісту професійної (професійно-технічної) освіти.

Закони України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про передвищу фахову освіту», Концепція реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року (2019). Концепція Державної цільової соціальної програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2022-2027 роки (2021). Навчальний план, навчальна програма. Роль підручника та навчального посібника.

Здобувачі освіти **повинні знати**:

- основні державні документи, які удосконалюють зміст професійної (професійно-технічної) освіти, визначають першочергові завдання;
- поняття змісту освіти;

– навчальні плани, програми, підручники і навчальні посібники, їх педагогічні основи, принципи їх побудови, структуру і зміст.

Здобувачі освіти **повинні вміти**:

– робити аналіз документів, які визначають зміст освіти.

Тема 3. Закономірності та принципи навчання

Закономірності процесу навчання та їх характеристика. Поняття принципів навчання. Значення принципів у практичній роботі майстра виробничого навчання. Характеристика принципів і правил навчання. Науковість навчання, його системність і послідовність. Доступність навчання. Зв'язок навчання з виробничою працею та життям. Свідомість і активність учнів у процесі навчання. Наочність у навчанні. Професійна спрямованість. Наочність у навчанні. Міцність засвоєння знань, умінь, навичок. Поєднання колективних і індивідуальних форм навчання. Принципи професійної освіти.

Взаємозв'язок усіх принципів навчання.

Здобувачі освіти **повинні знати**:

– поняття «принцип навчання»;

– сутність принципів навчання

Здобувачі освіти **повинні вміти**:

– давати характеристику принципів навчання

Тема 4. Методи і засоби навчання

Поняття про методи навчання. Метод і прийом. Класифікація методів навчання у сучасній дидактиці за джерелом пізнання (словесні, наочні, практичні), дидактичним завданням (вивчення нових знань, закріплення та відпрацювання навичок і вмінь, використання знань на практиці), виду і характеру пізнавальної діяльності (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний, дослідницький),

Характеристика методів навчання за комплексним підходом (за способом організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, стимулювання та мотивації, контролю та самоконтролю). Новітні методи навчання.

Дидактичні основи засобів навчання. Основні поняття засобів навчання. Класифікація засобів навчання по способу пред'явлення інформації, навчально-пізнавальної діяльності учнів і основними видами діяльності педагога. Використання комп'ютерної техніки у навчанні.

Поняття комплексу засобів навчання. Теоретичні основи застосування методів навчання у навчальному процесі.

Практичне заняття

Ділова гра «Методи навчання».

Вправи у виборі оптимального поєднання методів і засобів навчання. Розгляд фрагмента уроків професійно-технічного циклу, обґрунтування вибору методів і засобів навчання. Складання конспекту уроку професійно-технічного циклу з обґрунтуванням вибору методів і засобів навчання.

Здобувачі освіти **повинні знати**:

– поняття «метод навчання», «прийоми навчання», «засоби навчання»;

– способи класифікації методів навчання;

– фактори, що впливають на їх вибір.

Здобувачі освіти **повинні вміти**:

– вибирати методи в залежності від дидактичних завдань.

Тема 5. Форми організації навчання

Поняття форми організації навчання. Класифікація організаційних форм навчання.

Урок — основна форма організації навчання в ЗП(ПТ)О.

Класифікація типів, видів і структура уроків. Планування уроку. Визначення мети, завдання, змісту і структури кожного типу уроку і особливості його проведення.

Цілі уроку та головні вимоги щодо його організації.

Шляхи підвищення ефективності уроку в ЗП(ПТ)О.

Різноманітні форми організації навчання в ЗП(ПТ)О. Навчальні конференції. Практикуми, факультативні і додаткові заняття, гуртки. Екскурсії.

Специфіка організації навчання в умовах виробництва: у складі учнівських бригад і бригад кваліфікованих робітників, а також шляхом індивідуального закріплення за кваліфікованим робітником

Форми організації діяльності учнів на уроках: фронтальна, групова, індивідуальна.

Домашня робота учнів як форма організації їх навчальної роботи. Особливості організації домашньої роботи учнів ЗП(ПТ)О. Види домашнього завдання і вимоги до нього. Підготовка учнів до виконання домашнього завдання і контролю за їх виконанням.

Новітні технології навчання. Класифікація технологій навчання. Традиційні технології навчання. Пояснювально-ілюстративне, проблемне навчання, програмоване навчання, диферинційоване навчання. Нові педагогічні технології: предметно-орієнтовні, особистісно-орієнтовані. Поняття інноваційних технологій навчання. Дистанційні технології навчання.

Здобувачі освіти **повинні знати**:

– сутність і визначення понять типології і структури уроку, форм організації навчання;

– основні напрямки удосконалення уроку;

– вимоги до уроку.

Здобувачі освіти **повинні вміти**:

– обґрунтувати вибір організаційної форми навчання і форми організації навчальної діяльності учнів.

Тема 6. Педагогічне проектування. Проектування структури уроку професійно-технічного циклу

Підготовка викладача, майстра виробничого навчання до викладання предмету. Вивчення учнів групи, урахування стилю викладання у конкретній групі, докладне вивчення змісту навчального матеріалу, планування навчальної роботи, підготовка матеріальної бази.

Підготовка до конкретного уроку. Формулювання теми, формулювання мети, підбір конкретного матеріалу до теми.

Визначення структури вибраного уроку; визначення методики і прийомів на всі фази уроку; підготовка засобів і матеріалів; визначення форми контролю і оцінки знань, умінь і навичок; правильний розподіл часу; складання конспекту або плану уроку.

Дата проведення уроку, його порядковий номер за тематичним планом; назва, тип уроку і мета уроку; структура уроку; зміст; методи і прийоми роботи викладача й учнів; навчальне обладнання і домашнє завдання.

Мотивація навчання. Проектування структури уроку виробничого навчання.

Практичне заняття

Урок — основна форма навчання.

Складання плану-конспекту уроку професійно-технічного циклу (визначення завдань уроку, обґрунтування вибору методів, засобів і форм організації роботи учнів на уроці).

Здобувачі освіти **повинні знати**:

– сутність і визначення понять типології і структури уроку, форм організації навчання;

– основні напрямки удосконалення уроку;

– вимоги до уроку.

Здобувачі освіти **повинні вміти**:

– обґрунтувати вибір організаційної форми навчання і форми організації навчальної діяльності учнів.

Тема 7. Аналіз уроку

Вимоги до аналізу уроку: організаційні, дидактичні, виховні, психологічні, санітарно-гігієнічні.

Повний аналіз уроку:

– мета, задачі уроку (освітні, виховні, розвивальні);

– готовність викладача і учнів до уроку;

– організаційна структура (тип уроку, послідовність етапів уроку, дозування часу);

– зміст уроку. Науковість навчального матеріалу, його виховне та розвивальне значення; правильність відбору матеріалу за обсягом, змістом;

– методичне забезпечення уроку;

– порядок і дисципліна, активність, самостійність, інтерес до занять, діяльність учнів, їх організованість, охайність, ставлення до викладача;

– характеристика професійних якостей викладача, майстра виробничого навчання;

– рівень наукових знань,

– підготовленість до уроку;

– знання теорії навчання і виховання учнів, методики викладання предмету, психології,

– педагогічний такт, стиль у роботі. Культура праці, поведінки, мови.

– взаємовідносини з групою і окремими учнями;

– загальні результати уроку.

Практичне заняття

Аналіз уроку виробничого навчання (вступний інструктаж).

Характеристика викладацької діяльності. Оцінка діяльності учнів на уроці виробничого навчання. Проведення вступного інструктажу. Вправи учнів у виконанні виробничих робіт. Поточний інструктаж. Зміст заключного інструктажу.

Культура праці. Особливості спілкування. Дисципліна на уроці. Гігієнічні умови. Підсумок проведеного уроку виробничого навчання.

Здобувачі освіти **повинні знати**:

– Вимоги до аналізу уроку: дидактичні, виховні, психологічні, санітарно-гігієнічні.

Здобувачі освіти **повинні вміти**:

– складати аналіз уроку виробничого навчання;

– робити висновки;

– підводити підсумки, давати рекомендації.

Тема 8. Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів

Суть і основні види контролю успішності учнів. Функції і види контролю. Основні дидактичні вимоги до перевірки й оцінки успішності. Шляхи подолання формалізму в оцінці результатів праці учнів. Критерії оцінки знань і умінь учнів. Журнал виробничого навчання, його призначення.

Проблема навчання обдарованих учнів. Неуспішність учнів і шляхи подолання.

Нормативні документи, інструкції та положення, що діють в ЗП(ПТ)О по перевірці та оцінці знань, умінь і навичок.

Семінарське заняття

Формалізм в оцінці знань. Шляхи подолання

Здобувачі освіти **повинні знати**:

- поняття “перевірка”, “контроль”, “облік”, “оцінка”;
- види перевірок, форми і методи перевірки.

Здобувачі освіти **повинні вміти**:

- обґрунтувати доцільність вибору форми і методи перевірки;
- користуватися критеріями оцінки знань і умінь при різноманітних видах перевірок.

Змістовий модуль 3. Теорія виховання

Тема 1. Суть процесу виховання

Процес виховання, його специфіка в освітніх закладах системи професійної (професійно-технічної) освіти.

Структурні елементи процесу виховання. Рушійні сили виховного процесу. Компоненти процесу виховання: свідомість особистості, емоційно-почуттєва сфера, навички і звички поведінки.

Етапи процесу виховання. Риси і властивості особистості, які передбачається виховати. Управління процесом виховання. Концепція національного виховання.

Самовиховання — вищий етап виховного процесу. Умови самовиховання. Етапи педагогічного керівництва самовихованням учнів. Прийоми самовиховання: самопереконання, самонавіювання, самопідбадьорювання, самозаохочення, самоосуд і самопокарання, самопримус, самоаналіз.

Перевиховання. Функції перевиховання: відновна, компенсуюча, стимулююча і виправна. Етапи перевиховання.

Результати процесу виховання. Рівні вихованості. Основні показники рівня вихованості учня ЗП(ПТ)О. Шляхи підвищення ефективності і процесу виховання.

Здобувачі освіти **повинні знати**:

- специфіку виховання в освітніх закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Компоненти і рушійні сили процесу виховання. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.

Тема 2. Основні закономірності й принципи виховання

Закономірності виховання: органічний зв'язок виховання з суспільними потребами виховання під впливом різноманітних факторів, виховання в національному руслі, виховний вплив на внутрішній світ виховання, діяльність і спілкування у вихованні.

Принципи виховання: цілеспрямованість, зв'язок з життям, єдність свідомості і поведінки виховання в праці, комплексний підхід, виховання в колективі, повага до особистості виховання, індивідуальний підхід, єдність педагогічних вимог.

Здобувачі освіти **повинні знати**:

- закономірності і принципи виховання;
- сутність комплексного підходу.

Здобувачі освіти **повинні вміти:**

- підкреслювати реалізацію принципів у виховному процесі ЗП(ПТ)О конкретними прикладами.

Тема 3. Основні напрями виховання

Національно-патріотичне та громадянське виховання: сутність, принципи, методи, засоби та форми.

Розумове виховання. Нагромадження певного фонду знань. Розвиток мислення взагалі і різних його видів: діалектичного, логічного, абстрактного. Формування в учнів ЗП(ПТ)О культури розумової праці. Формування інтелектуальних умінь. Мовна культура учнів. Завдання розумового виховання – формування наукового світогляду.

Моральне виховання. Зміст морального виховання в національних закладах освіти: формування національної самосвідомості, етапи етнічного самоусвідомлення, етап національно-політичного самоусвідомлення, етап громадсько-державного самоусвідомлення. Система моральних цінностей.

Виховання свідомої дисципліни, почуття обов'язку та відповідальності в учнів ЗП(ПТ)О. Організація самовиховання учнів. Методи самовиховання і перевиховання, роль майстра виробничого навчання в оволодінні учнями методами самопізнання, управління своєю поведінкою, самоконтролю і стимулювання.

Екологічне виховання. Зміст екологічного виховання. Методика екологічного виховання.

Виховання непримиренного ставлення до алкоголю, нікотину, наркотиків. Зміст антинаркотичної виховної роботи.

Правове виховання учнів ЗП(ПТ)О. Завдання правового виховання: знання законів України, підвищення юридичної обізнаності, формування правової свідомості, виховання поваги до Української держави і права, виховання нетерпимого ставлення до правопорушень і злочинності. Зміст правового виховання.

Статеве виховання. Зміст статевого виховання: анатоμο-фізіологічна просвіта підлітків, юнаків і дівчат, формування почуття статі, свого біосоціального призначення, виховання гігієни статі по мірі статевого дозрівання, просвіта з питань захворювання і пошкодження статевих органів.

Сексуальне виховання. Еротичне виховання. Кохання. Сімейне виховання.

Трудове виховання. Завдання трудового виховання. Вимоги до трудової діяльності учнів ЗП(ПТ)О. Система трудового виховання. Профорієнтаційна робота. Вибір професії.

Економічне виховання. Завдання економічного виховання. Зміст економічного виховання.

Естетичне виховання. Завдання естетичного виховання. Джерела естетичного виховання.

Фізичне виховання. Завдання фізичного виховання. Зміст фізичного виховання. Система форм фізичного виховання. Санітарно-гігієнічна освіта.

Практичне заняття

Вирішення педагогічних задач з питань виховання учнів ЗП(ПТ)О.

Здобувачі освіти **повинні знати:**

- мету, завдання, зміст і методи основних напрямів виховання – національно-патріотичного, громадянського, розумового, морального, трудового, естетичного,

фізичного, шляхи попередження і подолання асоціальних форм поведінки в учнів ЗП(ПТ)О.

Здобувачі освіти **повинні вміти**:

- визначати шляхи і форми реалізації основних напрямів виховання;
- вирішувати педагогічні завдання з питань виховання свідомої дисципліни учнів ЗП(ПТ)О з позиції майстра виробничого навчання.

Тема 4. Загальні методи виховання

Поняття методів і прийомів виховання. Класифікація методів виховання.

Методи всебічного впливу на свідомість, почуття і волю учнів з метою формування у них поглядів і переконань: бесіда, лекція, диспути, метод прикладу.

Методи організації діяльності і формування досвіду суспільної поведінки: педагогічна вимога, громадська думка, вправа, привчання, доручення, створення ситуацій, які виховують.

Методи регулювання коригування і стимулювання поведінки і діяльності вихованців: змагання, заохочення і покарання.

Сучасні методи виховання. Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання.

Практичне заняття

Методи і прийоми педагогічного впливу на учнів ЗП(ПТ)О.

Рішення ситуативних педагогічних задач з обґрунтуванням вибору, засобів і прийомів педагогічного впливу на учнів ЗП(ПТ)О.

Здобувачі освіти **повинні знати**:

- визначення і сутність методів виховання;
- методологічні основи класифікації і ефективного застосування методів виховання.

Здобувачі освіти **повинні вміти**:

- обґрунтувати доцільність використаних методів в конкретній педагогічній ситуації.

Тема 5. Організаційні форми виховної роботи

Поняття позаурочної та позаучилищної роботи. Її місце і роль в системі національного виховання. Завдання і принципи позаурочного виховання. Завдання і принципи позаурочної і позаучилищної роботи. Зміст і форми позаурочної роботи.

Виховна година – основна форма позаурочної роботи.

Освітньо-виховне значення гурткової роботи. Масові форми позакласної роботи в ЗП(ПТ)О: зустрічі з новаторами виробництва, вечори, конференції, олімпіади, конкурси.

Сучасні форми виховної роботи.

Індивідуальні форми позакласної роботи. Раціональне поєднання масових, гурткових і індивідуальних форм як передумова для всебічного розвитку учнів. Колективні творчі справи.

Планування позакласної роботи. Організація позакласної роботи з учнями, які живуть в гуртожитках, організація їх дозвілля.

Позаучилищна освітньо-виховна робота. Взаємозв'язок позаучилищної та позаурочної роботи з учнями. Типи позаучилищних закладів, їх характеристика, функції, задачі. Спільна робота майстра виробничого навчання з керівниками, інструкторами, педагогами позаучилищних закладів по вихованню учнів ЗП(ПТ)О.

Практичне заняття

Вирішення педагогічних ситуацій виховуючого характеру.

Здобувачі освіти **повинні знати:**

– основні форми позаучилищної і позаурочної роботи з учнями, місце майстра виробничого навчання в системі позаучилищної і позаурочної роботи з учнями ЗП(ПТ)О.

Здобувачі освіти **повинні вміти:**

– вирішувати педагогічні завдання, пов'язані з позаурочною виховною діяльністю в системі позаучилищної і позаурочної роботи з учнями ЗП(ПТ)О.

Тема 6. Місце і роль колективу і сім'ї в процесі виховання

Виховання індивідуальних якостей особистості в умовах колективної діяльності. Організація самоуправління учнів. Спільна робота майстра виробничого навчання і активу учнів по організації дозвілля і цілеспрямованого спілкування учнів. Колективні творчі справи.

Місце і роль сім'ї у вихованні. Сім'я як соціальний інститут суспільного розвитку. Функції сім'ї, шляхи і засоби підвищення психолого-педагогічної культури батьків.

Практичне заняття

Формування учнівського колективу. Діагностика рівня сформованості колективу групи. Обговорення педагогічних ситуацій з погляду закономірностей формування колективу.

Здобувачі освіти **повинні знати:**

– основні форми виховної роботи в колективі і через колектив;
– функції сім'ї в процесі виховання.

Здобувачі освіти **повинні вміти:**

– використовувати роль сім'ї і колективу в процесі виховання.

Змістовий модуль 4. Основи педагогічної майстерності і педагогічного управління в системі професійної (професійно-технічної) освіти

Тема 1. Педагогічна майстерність майстра виробничого навчання, її зміст, шляхи становлення і реалізації

Поняття педагогічної майстерності. Здібності до педагогічної діяльності: комунікативність, перцептивні здібності, динамізм особистості, емоційна стабільність, оптимальне прогнозування, креативність. Педагогічна майстерність і педагогічна діяльність.

Критерії майстерності педагога: доцільність, продуктивність, діалогічність, оптимальність, творчість. Рівні майстерності.

Самовиховання викладача, майстра виробничого навчання. Культура спілкування викладача, майстра виробничого навчання. Моделювання педагогом майбутнього спілкування. Встановлення емоційного і ділового контакту у педагогічній взаємодії. Керування спілкуванням. Аналіз спілкування. Стили педагогічного спілкування. Поняття педагогічного такту. Розвиток комунікативних здібностей викладача, майстра виробничого навчання.

Практичне заняття

Поняття комунікативності педагога, її сутність.

Бар'єри у спілкуванні викладача, майстра виробничого навчання, шляхи їх подолання.

Шляхи формування комунікативності як професійно значущої якості особистості викладача, майстра виробничого навчання.

Здобувачі освіти **повинні знати:**

- елементи педагогічної майстерності;
- критерії визначення рівня майстерності педагога;
- головні компоненти комунікативності.

Здобувачі освіти **повинні вміти:**

- моделювати педагогічну ситуацію;
- домагатися уваги аудиторії групи;
- визначати дії з подолання бар'єрів у спілкуванні.

Тема 2. Загальні основи управління професійною (професійно-технічною) освітою. Керівництво освітнім процесом у ЗП(ПТ)О

Структура управління системою професійної (професійно-технічної) освіти. Наукові основи управління професійної (професійно-технічної) освіти. Принципи управління: принцип науковості, принцип демократизації, принцип участі, громадськості, принцип гуманізації, принцип компетентності, принцип оптимізації, принцип об'єктивності і повноти інформації, принцип правильного добору і використання кадрів, принцип ініціативи і активності. Функції управління: планування роботи, організація діяльності, координація і регулювання роботи всіх ланок колективу. Облік, контроль і аналіз роботи.

Методи управління: організаційно-розпорядницькі, спрямовані на удосконалення роботи, психолого-педагогічні, економічні.

Керівництво професійним (професійно-технічним) закладом освіти, посадові особи та їх обов'язки.

Документація закладу освіти. Навчально-матеріальна база ЗП(ПТ)О.

Здобувачі освіти **повинні знати:**

- структуру і зміст управління системою професійної (професійно-технічної) освіти;
- принципи, методи та функції управління;
- структуру і зміст керівництва ЗП(ПТ)О

Тема 3. Методична робота

Методична робота, її сутність та завдання. Колективні та індивідуальні форми методичної роботи, їх задачі і взаємозв'язок

Вивчення, узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду. Втілення досягнень педагогічних наук в практику роботи закладу освіти.

Планування роботи в ЗП(ПТ)О. Роль і значення планування, вимоги до нього. Комплексне перспективне планування економічного і соціального розвитку ЗП(ПТ)О. Перспективне, річне і поточне планування

Здобувачі освіти **повинні знати:**

- систему планування;
- форми і зміст методичної роботи.

Основні поняття дисципліни. Педагогіка, навчання, виховання, освіта, розвиток, народна педагогіка, історія педагогіки, професія, педагог, дидактика, викладання, учіння, зміст освіти, знання, уміння, навички, методи навчання, закономірності і принципи навчання, засоби навчання, форма організації навчання, урок, оцінювання знань, норми оцінок, процес виховання, вихованість, принципи виховання, методи виховання, організаційні форми виховної роботи, позаурочна робота, колектив, управління освітою, керівництво закладом освіти, методична робота, передовий педагогічний досвід.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	ЗМ 1. Загальні основи педагогіки	12
1.	Педагогіка як наука про виховання	2
2.	Структура педагогіки	2
3.	Історія педагогіки	2
4.	Розвиток, виховання і формування особистості	2
5.	Логіка і методика науково-педагогічного дослідження	2
6.	Педагогічна професія. Майстер виробничого навчання – педагог професійної школи	2
	ЗМ 2. Дидактика	24
7.	Суть процесу навчання	2
8.	Зміст освіти в освітніх закладах системи професійної (професійно-технічної) освіти	2
9.	Закономірності та принципи навчання	2
10.	Поняття про методи навчання. Характеристика методів навчання за способом організації навчально-пізнавальної діяльності	2
11.	Характеристика методів стимулювання та контролю навчально-пізнавальної діяльності	2
12.	Засоби навчання	2
13.	Поняття форми організації навчання	2
14.	Типи уроків. Структура уроків	2
15.	Сучасні технології навчання	2
16.	Педагогічне проектування	2
17.	Аналіз уроку	2
18.	Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів	2
	ЗМ 3. Теорія виховання	18
19.	Суть процесу виховання	2
20.	Основні закономірності і принципи виховання	2
21.	Національно-патріотичне виховання. Розумове виховання. Моральне виховання	2
22.	Правове виховання учнів ЗП(ПТ)О. Статеве виховання. Сексуальне виховання	2
23.	Трудове виховання. Економічне виховання. Екологічне виховання	2
24.	Загальні методи виховання	2
25.	Організаційні форми виховної роботи	2
26.	Місце і роль колективу в процесі виховання	2
27.	Місце і роль сім'ї в процесі виховання	2
	ЗМ 4. Основи педагогічної майстерності і педагогічного управління в системі професійної (професійно-технічної) освіти	10
28.	Поняття педагогічної майстерності	2
29.	Структура управління системою профтехосвіти. Керівництво ЗП(ПТ)О	2
30.	Методична робота: зміст, завдання, форми	2
31.	Планування роботи в ЗП(ПТ)О	2
32.	Підсумкове заняття	2
	Усього годин	64

7. Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи навчальним планом не передбачено.

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	ЗМ 1. Загальні основи педагогіки	
1.	Використання методів науково-педагогічних досліджень у педагогічній діяльності. Виконання вправ на формування вмінь проведення педагогічних досліджень	2
2.	Нормативні документи змісту професійної (професійно-технічної) освіти	2
	ЗМ 2. Дидактика	
3.	Методи і засоби навчання. Вправи у виборі оптимального поєднання методів і засобів навчання	2
4.	Проектування структури уроку	2
	ЗМ 3. Теорія виховання	
6.	Вирішення педагогічних задач з питань виховання учнів ЗП(ПТ)О	2
7.	Методи і прийоми педагогічного впливу на учнів ЗП(ПТ)О. Рішення ситуативних педагогічних задач з обґрунтуванням вибору методів, засобів і прийомів педагогічного впливу на учнів ЗП(ПТ)О	2
8.	Організаційні форми виховної роботи. Рішення педагогічних ситуацій виховуючого характеру	2
9.	Формування учнівського колективу закладу П(ПТ)О. Діагностика рівня сформованості колективу навчальної групи	2
	ЗМ 4. Основи педагогічної майстерності і педагогічного управління в системі професійної (професійно-технічної) освіти	
10.	Комунікативність викладача, майстра виробничого навчання. Модельовання педагогічних ситуацій. Розробка початкового етапу індивідуальної бесіди, розробка програми дій з подолання бар'єрів у спілкуванні	2
	Усього годин	18

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	ЗМ 1. Загальні основи педагогіки	
1.	Внесок корифеїв педагогічної думки в скарбницю української педагогіки	2
	ЗМ 2. Дидактика	
2.	Формалізм в оцінці знань: шляхи подолання	2
	Усього годин	4

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	ЗМ 1. Загальні основи педагогіки	
1.	<i>Історія педагогіки.</i> Система освіти в Україні. Підготовка до семінару «Внесок корифеїв педагогічної думки в скарбницю української педагогіки»	2
2.	<i>Розвиток виховання і формування особистості.</i> Характеристика вікових, статевих та індивідуальних особливостей підлітків, юнаків та дівчат	2
3.	<i>Педагогічна професія. Майстер виробничого навчання — педагог професійної школи.</i> Функції майстра виробничого навчання	2
	ЗМ 2. Дидактика	
4.	<i>Суть процесу навчання.</i> Дидактичні системи та моделі навчання	2
5.	<i>Закономірності та принципи навчання.</i> Взаємозв'язок принципів навчання	2
6.	<i>Методи і засоби навчання.</i> Вибір оптимального поєднання методів, умови ефективного застосування методів у процесі виробничого навчання. Характеристика методів навчання за логікою пізнання. Сучасні методи навчання. Поняття комплексу засобів навчання. Теоретичні основи застосування засобів навчання у навчальному процесі	4
7.	<i>Форми організації навчання.</i> Різноманітні форми організації навчання в ЗП(ПТ)О. Цілі уроку та основні вимоги щодо його організації	2
8.	<i>Педагогічне проектування.</i> Проектування структури уроку професійно-технічного циклу. Мотивація навчання	2
9.	<i>Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.</i> Нормативні документи, інструкції та положення, що діють в освітніх закладах системи професійної (професійно-технічної) освіти по перевірці та оцінці знань, умінь і навичок. Підготовка до семінару: «Формалізм в оцінці знань, навичок і вмінь: шляхи подолання»	2
	ЗМ 3. Теорія виховання	
10.	<i>Суть процесу виховання.</i> Структурні елементи процесу виховання. Самовиховання та перевиховання. Критерії вихованості особистості	2
11.	<i>Основні напрями виховання.</i> Екологічне виховання. Виховання непримиримого ставлення до алкоголю, нікотину, наркотиків. Сексуальне виховання. Естетичне виховання. Фізичне виховання	4
12.	<i>Загальні методи виховання.</i> Методи регулювання, корегування і стимулювання поведінки і діяльності	2
13.	<i>Організаційні форми виховної роботи.</i> Позаучилищна освітньо-виховна робота. Колективні творчі справи	2
	ЗМ 4. Основи педагогічної майстерності і педагогічного управління в системі професійної (професійно-технічної) освіти	
14.	<i>Педагогічна майстерність майстра виробничого навчання, її зміст, шляхи становлення і реалізації.</i> Бар'єри у спілкуванні викладача, майстра виробничого навчання. Шляхи їх подолання	2

15.	<i>Керівництво освітнім процесом у ЗП(ПТ)О.</i> Документація закладу освіти, її види (навчально-педагогічна, виробнича, фінансово-господарська). Навчально-матеріальна база.	2
	Разом:	34

11. Засоби та форми контролю

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти здійснюється шляхом **поточного контролю, семестрової, тематичної атестації та підсумкового контролю** із застосуванням цифрових інструментів Google Workspace for Education.

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, понятійних диктантів, тестування, перевірки конспектів, виконання практичних завдань з використанням презентацій, участь у дискусіях.

Контроль самостійної роботи здійснюється у формі усного та письмового опитування, підготовки повідомлень, цифрових міні-проектів, виконання практичних завдань.

Тематична атестація проводиться після завершення кожного змістового модуля як результат узагальнення результатів поточного оцінювання.

Підсумковий контроль — **екзамен**, що включає комп'ютерне тестування (Google Форми), аналіз педагогічної ситуації.

12. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти здійснюється за **національною чотирибальною шкалою** з урахуванням цифрового формату навчання і рівня сформованості компетентностей. Для відповідності стандартам ECTS у програмі подається довідкова таблиця переведення без фактичного застосування цього переведення при виставленні балів.

Таблиця відповідності результатів контролю знань здобувачів освіти, рівень знань яких оцінюється за 4-бальною шкалою, у системі ECTS

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок

3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

Оцінка «5» (відмінно) / А. Здобувач освіти в повному обсязі володіє набутими знанням та використовує їх для розв'язання педагогічних ситуацій, виявляє розуміння педагогічних процесів. Відповідь правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. **Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелом інформації, використовує цифрові інструменти** (Google Документи, Презентації, Форми) для виконання завдань, створення якісних аналітичних матеріалів. Робить аргументовані висновки самостійно. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до дисципліни. Письмові роботи добре структуровані, логічно завершені, з усвідомленим використанням педагогічних термінів.

За підсумками тестування **правильно відповідає на 90-100% питань.**

Оцінка «4» (добре) / В-С. Здобувач освіти в цілому послідовно й логічно самостійно відтворює навчальний матеріал з теми. Дає пояснення педагогічним явищам і термінам. Вміє узагальнювати матеріал, обґрунтовувати висновки прикладами. При письмовій відповіді деякі аспекти питань розкриває не дуже докладно, але в цілому відповідь правильна, із виділеними висновками, змістовно завершена. **Отримані знання вміє використовувати практично. Припускається помилок не принципового характеру.**

За підсумками тестування **правильно відповідає на 75-89% питань.**

Оцінка «3» (задовільно) / D-E. Здобувач освіти відтворює навчальний матеріал на обмеженому репродуктивному рівні. Знає педагогічні терміни, але не завжди може пояснити їх. Демонструє спроби робити висновки, але зазнає при цьому труднощів. Допускає по 4-6 недоліків. При письмовій відповіді питання розкриває поверхово, не робиться аналіз. Робота логічно не завершена. **Отримані знання використовує на практиці з певними труднощами.**

За підсумками тестування **правильно відповідає на 50-69% питань.**

Оцінка «2» (незадовільно) FX-/ F. Здобувач освіти **не розуміє суті питання (фактичного матеріалу, висновків), не вміє застосовувати відповідні педагогічні терміни.** При письмовій відповіді відтворює окремі частини матеріалу. **Не володіє навиками аналізу педагогічних явищ і ситуацій.** Не усвідомлено виконує контрольні, підсумкові роботи. При виконанні практичних завдань допускає суттєві помилки.

За підсумками тестування – **менше 50% правильних відповідей.**

13. Методичне забезпечення

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Силабус навчальної дисципліни.
3. Конспекти лекцій.
4. Тестові завдання для усіх видів контролю рівня знань.
5. Екзаменаційні матеріали.
6. Методичні рекомендації до проведення семінарських, практичних занять.
7. Методичні рекомендації до самостійного вивчення.
8. Відеоматеріали.

14. Рекомендована література

Основна

1. Волкова Н.П. Педагогіка. Київ: Академвидав, 2007, 2009.
2. Зайченко І.В. Педагогіка: Навчальний посібник. Київ: Освіта України, КНТ, 2008
3. Максимюк С.П. Педагогіка: Навчальний посібник, Київ: Кондор, 2009.
4. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навчальний посібник. Київ, 2007.
5. Пащенко М.І. Педагогіка: Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2014
6. Фіцула М.М., Педагогіка: Навчальний посібник, Київ: Академвидав, 2007, 2009.

Допоміжна

1. Атанов Г.О. Знання як засіб навчання: Навч. Посіб. К: Кондор, 2008.
2. Волкова Н.П., Професійно-педагогічна комунікація. К: Академія, 2006.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. К: Академвидав, 2004.
4. Історія укр.школи і педагогіки. Укл. О.О. Любар, Шиліна Н.Є. Педагогіка: навч. посіб. Одеса: ОНАЗ ім Попова, 2011.
5. Карпенчук С.Г., Теорія і методика виховання: навч. посіб. К: Вища школа, 2005.
6. Курліщук І.І. Методика професійного навчання: Основи технологій навчання. Креативні технології навчання: навч. посіб.- Старобільськ, 2017.
7. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії: Навч. посіб. К.: Академія, 2010.
8. Омеляненко В.Л., Кузьминський А.І., Вовк Л.П., Педагогіка: завдання та ситуації. Практикум. К: Знання. 2007.
9. Чайка В.М. Основи дидактики. Навч. посіб., К.: Академвидав, 2011.
10. Чепіль М.М., Дуднік Н.З., Педагогічні технології: Навч. посіб. К.: Академія, 2012.
11. Шарко В.Д., Сучасний урок. К., 2006.

15. Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України – офіційний сайт. URL : <https://mon.gov.ua/ua>
2. Українські підручники онлайн URL : <http://pidruchniki.ws/pedagogika/>
3. Інститут педагогіки НАПН України. URL : <https://undip.org.ua/>
4. Інститут професійної освіти НАПН України. URL : <https://ivet.edu.ua/>
5. Степанов О. М. Основи психології і педагогіки, 2006. URL : http://subject.com.ua/psychology/psyho_pedagog/68.html